

Tradycyjny projekt – szansa na wykrycie nowotworu

Już za dwa dni, a konkretnie dnia 1 maja, swą siódmą już podróż po Litwie rozpocznie zespół onkologów w ramach projektu „Nie zwlekaj”.

Jej inicjatorką jest Agnė Zuošienė. To właśnie ona przed sześciu laty wyszła z inicjatywą takiej „ruchomej przychodni”, czyli autobusiku „Różowej wstążeczki”, który by docierał do różnych zakątków Litwy. To znaczy, by na miejscu kobiety mogły przejść badania na wykrycie raka piersi.

Według przypuszczeń, obecnie na Litwie ten nowotwór „nosi w sobie” około 5 tysięcy kobiet. Wykryty we wczesnym stadium może być skutecznie leczony i wyleczony. Ale, ponieważ w zasadzie pierwsze stadium przebiega bezobjawowo, kobiety zwlekają z odwiedzeniem lekarza i zrobienia niezbędnych badań, czyli mammografii. Kobiety powyżej 35–40 roku życia powinny wykonywać badanie mammograficzne co 2 lata, a powyżej 50 roku życia co rok. Niestety, jak dowiodło doświadczenie ostatnich podróży tego autobusiku, wiele kobiet w ogóle takich badań nie robiło. Dlatego taka akcja na miejscu jest bardzo ważna, gdyż autobusik dociera do najmniejszych osiedli.

W tym roku odwiedzi ponad 200 miast i miasteczek kraju i w tym gabinecie na kołach będzie mogło przejść badanie około 15 tysięcy

kobiet.

Co to nowotwór piersi? Najczęściej spotykane są dwa typy choroby: rak zrazikowy i przewodowy. Rak piersi rozwija się w formie małego guza. Niektóre guzy są łagodne, inne złośliwe.

Początkowa faza

przebiega bezobjawowo, w miarę postępu choroby pojawiają się różne dolegliwości: obrzęk w dole pachowym, ból piersi, guz w piersi, zmiana kształtu lub temperatury piersi, zmiany w brodawce sutkowej, nieprawidłowa wydzielina z brodawki – krwista lub innego koloru. Różne sposoby leczenia zależą od stopnia zaawansowania choroby, wieku pacjentki oraz jej ogólnego stanu zdrowia. Jeżeli jest to możliwe, to należy jak najszybciej chirurgicznie usunąć nowotwór, a następnie wyeliminować zagrożenie chemio- i radioterapią lub leczeniem hormonalnym.

Umieralność na raka

piersi gwałtownie rośnie, a struktura zaawansowania klinicznego jest

zła, a nawet fatalna. Rak piersi po prostu wykrywany jest zbyt późno. Za „przypadki wczesne” uznaje się zmiany (guzy) o średnicy poniżej 0,5 cm. Tylko w 20 proc. przypadków chorobę rozpoznaje się we wczesnym stadium zaawansowania. Wtedy szanse na wyleczenie są bardzo duże.

Rak gruczołu piersiowego jest nowotworem o długiej fazie przedklinicznej, objawia się po latach utajonego wzrostu (choć jak zwykle są wyjątki). Najwięcej zachorowań obserwuje się u kobiet między 50 a 70 rokiem życia. Pro-

blem dotyczy jednak wszystkich kobiet po 20 roku życia. Tyle tylko, że prawdopodobieństwo wystąpienia raka rośnie z wiekiem. Mężczyźni też chorują na raka piersi, ale znacznie rzadziej. Posiadają za to wyłączność na raka prostaty.

Można określić z pewnym prawdopodobieństwem, jaki wpływ na powstanie raka piersi mają określone czynniki, zwane czynnikami ryzyka. Każda kobieta powinna sobie uzmysłowić, że wczesne wykrycie zmian nowotworowych ma pierwszorzędne znaczenie dla powodzenia leczenia.

Autobusik wyruszy w siódmą już wędrowkę po Litwie
Fot. Marian Paluszkievicz